

welche sie vermöge ihrer Ausbildung und Verbreitung zu beanspruchen berechtigt ist“. In poprej: „Indem aber die Regierung die Wahl der Unterrichtssprache in den Gymnasien überall den Umständen und den Nationalverhältnissen angemessen zu treffen verordnete, hat sie wohl am gründlichsten den Vorwurf behoben, als ob man die deutsche aller Welt aufdrängen, als ob man germanisiren wolle“. „Jedem das Seine! ist der Grundsatz der alten römischen Jurisprudenz, sowie der christlichen Religion; er ist auch der Grundsatz Oesterreichs, wie seine ganze Geschichte zeigt, der ein Staat mit so alten tiefgewurzelten Traditionen, denen es seine Grösse verdankt, nicht untreu werden kann“. (Ansprüche d. Prot. in Oesterr. stran 43). „So lange noch die Völker Ursache haben werden, für ihre Nationalität fürchten zu müssen, so lange wird in Oesterreich weder Zufriedenheit noch Frieden herrschen“.

Toliko se mi je treba zdelo povedati preljubeznjivemu narodu, čegar sem, da moje delo zgodovina nekda pravično lahko razsodi.

Raičev Božidar.

Vesela novica.

Vesela novica
Že lazi okrog,
Da letos bo vinca
Obilo dal Bog.

O! spolni prerokbo
In prošnjo ljudi,
Odverni plesnobo,
Naj terta rodi!

In daj, da beržanka
Ozdravi se spet,
Preljubljena mamka
Že hira več let.

V Teržiču zdihuje
Marskeri po nje,
Težko pričakuje
Veselega dne.

Da kaplico drago
Bi kdo pricefral,
Za ceno bi vsako
Jo lahko prodal.

Kaj bolj se prileže
Na delo težko,
Kaj dušo priveže
Ko vince sladko!

Najpervi je Noe
Kdaj terto sadil,
On zemlje rodove
Moč vina učil.

Zatorej očaka
Častimo mi vsi,
Ker kaplica sladka
Nam tol'ko diši!

Ljubezen ne zgini
Nikoli od nas!
Vsak glažek poprimi
In reci na glas:

Bog živi nas, bratje,
Kar koli nas je,
Da enkrat ko svatje
Tam snidemo se!

V. Kurnik.

Dopisi.

Iz Zagreba 14. julija. K. Ž. — Druge leta se ob tem času drugega čulo ni nenavadnega po naših ulicah, kakor k večjemu enoglasno vpitje reparjev: „kupite repnoga semena, dok je repnoga vremena“; — „semena za groš, a repe puni koš“ itd. Letos nas sicer to vpitje tudi nadleguje zlasti sedaj o Marjetnem sejmu; al zraven tega je še dosti drugega govorjenja o najvažnih zadevah. In zares, človek še dobro k sapi priti ne more, tako se hipoma versté dogodki. 10. t. m. prišel je naši „mladi“ ban incognito v Zagreb; 11. bilo je slovesno predstavljanje vikših vojniških in civilnih oblast. Pri ti priliki je rekel ban, da mu je od Nj. Veličanstva polna oblast dana razodeti horvaško-slavonskemu narodu, da se bo narodnim težnjam toliko zadovoljilo, kolikor se bo le z državno jednoto zediniti dalo, — da se tedaj narodni jezik ima v uradnije vpeljati, in sicer kakor hitro bo to mogoče brez zadrževanja javnih opravil. Opominjal je uradnike, naj z narodom prijazno postopajo, da se povrati staro poverenje, ktero je celó pešati jelo. Onim uradnikom pa, kateri so iz drugih avstrijskih kronovin sem prestavljeni (in teh ni malo), je rekel, naj se berž berž književnega horvaškega jezika naučijo, da ga bodo v besedi in pisavi rabiti mogli. Beseda „disponibilitas“ je smert za uradnika. Kaj mislite, kako sedaj segajo uradniki po slovnica, kako prebirajo slovnice, sèm ter

tjè izprašavajo, kako se to ali uno veli po horvaški! Dosti uradnikov je tukaj že po več let, ki se poprej še zmenili niso za narodni jezik; pri vsaki priliki jim je bil „gemeine sprache“; ti si sedaj glave ubijajo rekoč: „kako lahko bi se že bil horvaškega jezika naučil!“ Enaka, in sicer še v večji razmeri je pri Vas na Slovenskem. Mislim, da bi vladi to v največjo korist bilo, da se temu enkrat za vsigdar konec napravi in od vsakega uradnika resno in strogo terja, da zna narodni jezik popolnoma. Besede „popolnoma“ mi menda ni treba razlagati. — Banove besede so se hitro po celem mestu razgnale, in vse je željno večera pričakovalo. Bila je naime sjajna baklada napovedana. Baklonoscov bilo je preko dvesto. Po vsakem komadu, ki ga je vojaška banda svirala, se je zagnalo iz jezero in jezero gerl nadušeni „Živio!“ Poglavitni klici so bili: „živio naš svitli ban!“ „živila narodnost“, „živila Hervatska“ in marsikaj drugega. Po bakladi je narod še do terde polnoči po ulicah junaške davorije popeval. Drugi dan, to je, 12. so se mu tukajšnji magnati poklonili. Kaj se je pri ti priliki govorilo, Vam še ne vem povedati. — H koncu še to omenim, da se je za Jelačićev spominek do sedaj že preko 7000 gold. nabralo; al govori se, da jih bo bojda 25.000 treba. — Dobili smo pretekli teden madjarsko pevsko društvo sem, ki z velikim uspehom poje opere v madjarskem jeziku.

Na Reki 13. julija. — Mnogo glav, polnih, še več pa praznih, si je prizadevalo, zadnji čas novo zbujeni narodni duh zopet zadušiti. Hvala Bogu, da zastonj! Zdaj pa se prikazujejo druge, čudne reči. Ljudje, ki so čertili in preganjali narodnost, dokler je mogoče bilo, so začeli zdaj naenkrat po domače govoriti, domorodcom se prištevati in grajati sovražnike narodnosti. Naj bi si ta trud prihranili! Doživeli smo zadnje leta toliko skušinj, da nas ni lahko preslepariti. Se vé, da vse take nove „domorodce“ vsak pošten človek z zaničevanjem odbija. Gledé tistih naših „Kranjcov“, ki so ravnali s Horvati tako nesramno in nepošteno, da noben tujec ne tako, pa mi je povedati zdaj odkritoserčno, čeravno oistro besedo. Znano je, kako smo se ljubili Horvatje in Slovenci popred. Pozdravljali smo se eden drugega kakor bratje, in Horvatje od konca celó nič niso nevoljni bili, da je prišlo toliko Slovincov med nje v službo. Nadjali so se, da se bomo še tem bolje med sabo poprijaznili, ko se bolje soznanimo in spečamo. Toda to je bilo takrat, — zdaj pa se ne dá tajiti, da horvaški narod take „Kranjce“ hudo, hudo sovraži in bati se je, da bi to sovražstvo tudi med horvaškim in slovenskim narodom žalostne razpertije ne napravilo. Tega nas sam Bog varuj! Da pa povem resnico, ni dvombe, da so krivi temu nekteri naši ljudje, ne pa Horvatje. Kako bi jih nek mogel horvaški narod tudi ljubiti! Zasmehovali so lepe, stare narodne navade; kjer koli so le mogli, so zatirali narodno življenje, narodni jezik, narodne šole, vse narodne naprave; vpricho izobraženih Horvatov so otresali ti ostudneži strupeni jezik na horvaški narod; nobena reč jim ni častitljiva, nobena reč sveta bila, če je imela narodni značaj; vse so hotli s svojo gnjusno peto potaptati. Mislite pa si nesramnost teh „Kranjcov!“ Po eni plati so ustili se, da so najzvestejši služabniki cesarjevi, po drugi pa so, čujte! prederznili se, vsako cesarsko postavo ovreči ali ignorirati, ktera se ni prilegla njihovi neumnosti in njihovi hudobii. Kjer so le mogli, so pregnali narodni jezik iz uradnij in iz šol, preganjaje in natolcovaje domorodce, ki so se potegovali ne le za narodno pravico, temuč ob enem za cesarsko postavo. Vidi se iz tega, kaki krasni Avstrijanci so ti možaki! Naša dolžnost je, tem rojakom svojo misel po vseh ustih povedati. Mi tedaj protestiramo zoper njihovo nenarodno in brezpostavno počenjanje; tudi nam so gnjus, ker nečemo biti deležniki njihovih krivic in njihove pseudo-konservativne razujzdanosti; kakor in kar mislijo in govoré o njih Horvatje, mislimo in govorimo tudi mi. Horvatje in Slovenci imamo v vseh rečéh ene potrebe, in ravno

tiste prijatelje in sovražnike. Naj nam verjamejo Horvatje, da „Kranjci“ tiste baže tudi doma niso ne za dlako bolji bili; zatirali so doma slovenščino, kakor na Horvaškem ilirščino; pravice niso spoznavali ne nam ne vam. Tako, bratje Horvatje! treba je po mojem prepričanju to reč si misliti. Za božjo voljo ne dajmo, da nas nekteri (saj so le nekteri) nepošteni, po starih kopitih nabiti, gnjili in strohnili možiceljni od vzajemne, večne, nam obema tako neobhodno potrebne bratovščine odvernejo! Sloga! sloga! Peripatetkar.

Iz Gradca 13. julija. Srečen, presrečen narod, ki ima med svojimi duhovniki preuzvišenemu škofu Strossmayer-ju podobne verstnike! Strossmayer-evo ime Slovanom na jugu že zdavno milo je po najnovejših dogodbah v državnem sovetu sveto postalo vsem Slovanom v Avstrii. Res, da je preuzvišeni gospod prilično le Slovake in Rusine na Ogorskem branil unidan zoper Majlath-ovo enostranost; pa kdor se še spominja njegovih važnih besed, kakor smo jih v nemških časnikih brali, bo lahko spoznal, da je njegovo govorjenje tako občno ubrano bilo, da je z njim ob enem vse Slovane v našem cesarstvu blagodušno v svoje krilo vzel. Preuzvišeni gosp. škof je s tem svojim ravnanjem tudi pokazal, da državnim svetovavcom slovenskega rodú ni zadosti samo za blagor svoje kronovine govoriti, ampak da je njih vsakega sveta dolžnost za pravice vseh slovanskih narodov v celi Avstrii se potegniti. To je pa tudi čisto naravno, zakaj kdor bi drugače ravnal na pr. v narodnih zadevah, bi s svojim ravnanjem nemško mejo, ki je še zdaj morebiti deleč od njegove kronovine, naglo proti svojemu pragu pomikal. Kakor ne Nemec, ne Madjar, ne Lah ne odstopi prostovoljno ne pedenj svojega sveta drugemu narodu, tako tudi Slovan ne sme ne ene slovanske duše prostovoljno drugim rodovom žertovati. — Veselilo nas je toraj močno, ko smo v „Novicah“ brali, da Slovenci po vseh krajih neprecenljive zasluge preuzvišenega gosp. škofa Strossmayer-ja hvaležno priznavajo; in res se spodobi, da smo blagemu gospodu iz serca hvaležni, zakaj ravno dokončavši ta dopis sem prejel pismo iz Dunaja, v katerem se mi vesela novica naznanuje, da je preuzvišeni gospod škof Slovencom na Dunaji obljubil, se tudi za-nje potegniti; pa mu je treba resničnih podatkov, da bo vedil, kje da se naši narodnosti krivica godi. Dopisnik me prosi, da bi mu nekoliko naših ran razkril; želi pa tudi, da bi se tudi iz drugih krajev zvediti moglo, kje da Slovence kaka krivica žuli.

J. Drobníč. *)

Iz Štradne na Štaj. 7. julija. Najte se čuditi, predrage „Novice“, da vam danes pride dopis iz kraja, odkodar ste še javeljne kadaj kterege dobile; saj so vaši prijatli raztepeni po celem svetu, kakor bi jih veter razpihal. Da pa se zdaj, barem nekoliko, s tem krajem soznajte, vam ga hočem nekoliko popisati. — Naš Štraden, nekdanj terdnjava, na kateri so si „Krucí“ svoje buče razbili — je prijazen teržec, ki ošabno iz srednje visokega, zelo ozkega brega „Himmelsberg“ imenovanega v dolino gleda in vsi okolici zapoveduje. Hiš šteje le okoli dvadeset, pa ima čvetero lepih cerkvá: farno cerkev v nebovzetja D. Marije, cerkev sv. Florijana, uno sv. Boštjana in pod njo v zemlji cerkvico Marije sedem žalosti. Tù je glavna fara in tehan-tija. Farna cerkev je posebno prostorna in vendar mnogo preozka, ker fara okoli 11.000 duš šteje. Kako stara je ktera cerkev, se ne vé; najstarejša vendar se mi dozdeva una pod zemljo, lahko da je kadaj bila lovačka kapelica; se vé da, ko je še po celem bregu le šuma in goščava

bila. Zidovje nekdanje terdnjave še deloma stoji. Arkivski listi pravijo, da je poseben junak terdnjave zoper Kruce bil takratni školnik G. s svojimi, kterege zarodniki še zdaj tù živé. — Glavna cesta iz Spielfeld-a čez Cmurek v Gleichenberg in Feldbah pelje čez Štraden in una iz Gleichenberg-a v Radgono memo Štradna. Iz Štradna v Gleichenberg je le dve uri hoda. Pred kratkem so dokončali telegraf iz Spielfeld-a do Gleichenberg-a. Zdaj lahko slednji dan najimennitnejše in važniše depeše memo nas v Gleichenberg bezgajo, in Napoleon-ove, Viktor Emanuel-ove in Garibaldi-ove naklepe oznanujejo. — Okolica štradenska je kaj lepa in prijazna. Proti severju se razprostira dol, kterege mejašita hohštradenski in gleichenberski breg, na katerih so kadaj copernice bivale, kakor babjeverno ljudstvo pripoveduje; na koncu dola pa nam se iz tihega kotiča prijazno smehlja kopališče Gleichenberg, ki zdaj ljudem od vseh štirih vetrov, ljudem vsakega stanú in spola in vsake starosti, se vé da za drag denar, nove pljuča dela; nad kopališčem na bregu pa se nam reži siloviti temni grad Gleichenberg. Iz daljine se nam še priklanja Šökel, kteremu Radegund v naročji sedi. Na izhodni in južni strani vidimo Halbenrain, Apače, Radgono in na levo za Radgono daleko v ogersko, na desno pa se nam kaže Kápela, sv. Anton v slov. Goricah, sv. Ana v Kremberg-u, sv. Barbara pri Vurberg-u; od zapada nas prijazno gleda Nova cerkev, sv. Urban pri Mariboru, kteremu se vidi, kakor da bi že na pohorski planini sedel, dalje na desno sv. Duh pri Lučenah, Kiceg itd. — Zavolj tega tako obširnega in lepega razgleda pa tudi kaj radi ptuji dohajajo, da si vso to lepoto in krasoto ogledajo. Slednji dan skoro vidimo zdaj poleti ptuje, slovenske, nemške, francozke, talijanske itd. gospode in gospé iz bližnjega Gleichenberg-a, kjer si zdravja iščejo; ogledovaje okolico rado vedni poprašujejo, ktera je ta in una cerkev, kateri ta in uni breg itd. — Zemljiša so tù kaj rodovitne; pa samo, da so vsako leto zavoljo toče v veliki nevarnosti, menda zavolj neštevilnih gričev in hribov, med kterimi se toča ložej nareja. Letos je vse posebno lepo kazalo in marsikteri si je na tihem veselja že v roke ploskal, ko je gorice ogledaval. Al „človek obrača, Bog pa oberne“ — vsemu temu veselemu upu je bilo 28. junija hipoma konec. Skoro bi rekel „na huj ha“ se popoldne pripodijo černe debele megle in strašno uímo pripeljejo. Toča kakor orehi je padala in tako vse pokončala, da imajo vinogradi podobo kakor v jeseni po pozno dokončani tergatvi in po žitnih poljih le sternjevje proti nebu molí. Edino, kar nas še tolaži, je to, da je le stranoma tolika nevihta razsajala. Takošnim nesrečam se pač kaj lepo prilega vinska daca, s ktero nas ravno zdaj stiskujejo. — Ako vam je drago, ljube „Novice“, bo vam od zdaj večkrat pisal vaš prijatelj

Juri. *)

Iz Slovenskih goríc. Slovenske gorice v dalnjem obziru obsegajo vés tisti del štajarske dežele, ki med železno cesto in Medjimurjem, med Muro in Dravo leži. Čitaj to, dragi bravec, v bukvah „Marburger Taschenbuch von dr. Puff“ izdanih v Gradcu lanskega leta: „die Windischen Bücheln“; gotovo se ne boš kesal. V posebnem ali pravem pomenu pa so Slovenske gorice le tisti okraj, ki je ob vodah Šavence in Pesnice, in ga ptujsko-radgonski drum loči od Poljancov, Lotmeržanjev in Dolancov, kateri imajo nas za goričke ljudi, in menijo, da se nam prav slabo godí; milujejo toraj vsacega, kateri se iz ravnin mora podati na goriško stran. Tudi jez sem bil nekdanj takih misel, ko še so mi bile Slovenske gorice neznana dežela; al zdaj me skušnja drugač uči. Da bi pa tukaj komu pečene ptice naravnost v usta letele, tudi ni res; res pa je, kar se v „vélikem berílu“ za slovensko-nemške šole na str. 23 tako-le bere: Najrodovitnejše so vesele slovenske gorice, na kojih žlahna vinska terta raste. Tudi

*) Prosimo!

*) Verjemite nam, da je le p o m o t a, kar ste nam jo v poslednjem pismu naznanili. Če vredništva celó vsega ne dajo v svojih časnikih natisniti, kar jim kdo piše, ne zadeva to osebe, ki jim piše, ampak stvar, ki se jim ali v obče nesposobna ali saj za vsaki čas pripravna ne zdí. Sicer pa smo vselej vedili, da so tudi iz drugih krajev prejeti dopisi Vaši, ker pismenke nekterih dopisnikov tako dobro poznamo, da na prvi hip vemo, čigave so, naj pridejo tudi iz Amerike ali Afrike. Vred.

tukaj čaka lenega stergan rokav, prazen bokal in pa be-raška palica. Brez gnoja in pridnega obdelovanja tudi go-ricice le prerade preložne postanejo. Posebno je pa vrisk in krik zavolj novega vinskega daca mnoge tako pre-strašil, da so jeli gorice celó zanemarjati. Na Borovšaki je kakih sedem plugov tersja; letos ni vidilo niti krampa niti motike, ampak se je moralo le z vinjekom zadovoljiti, kateri tudi pri nas ni v posebni hvali. — Drugač se letina lepo kaže; sena je bilo obilno in žita so se lepo obrastle. Sadja je vsake fele, posebno so orehi rodni. Mladega drevja so zasajeni celi gaji, in tudi murvine drevesca se pogostoma sadijo. — Koroška ajdina in pa kohinska kuret-nina se je že tudi pri nas udomačila. — Močno pa nas je strah kobilic, posebno laških in ogerskih. Bog daj, da bi bil strah prazen. Slekovčev.

Iz Pajkina na Tominskem 2. julija. Saj bi bil vam ljube „Novice“ že večkrat rad kaj pisal iz naših krajev, pa nam kmetom se le redko ponudi kaka minuta za pisanje. Kakor po drugih krajih, tudi tukaj gospodari ubožstvo. Gorje kmetu, ki nima dnarja! — In ravno to je dalo pri-ložnost dvema sleparjema, se v naše hribe pritepsti, ki sta rekla, da bosta zaklad (šac) izkopala. Nevedni ljudje so jima verjeli, tako, da trije so kar za saponi prišli in so šli na mesto, ki sta jim ga bila potepuha pokazala. Revčki so kopali, da jim je pot s čela kapal, misleči, da se jim bodo koj dnarji zabliskali; al zmotili so se. Veliko so prikopali — pa dnarja le ni bilo, še za tisti bokal žganja ne, ki so ga bili sleparjema za to dali, da sta jim bila kraj pokazala, kjer je imel biti „šac“ zakopan. Da bi se vendar ljudje kdaj spametovali! Kmet.

Iz Novega mesta 12. julija. M. P. — Z veseljem vam, drage „Novice“, povem, da tudi mi, kakor se vidi, ne bomo zadnji v slovenščini. Jela je tudi pri nas javiti tako živo zavednost narodnosti kakor še nikdar ne. Oživlja nas ljubezen do maternega jezika, ki je bil tako dolgo za-nemarjen kakor da bi ne bil naš domač jezik. Bili so časi, da so se ravno tukaj ljudje iz dijaka norca delali, ko so ga v maternem jeziku, to je, po slovenski govoriti slišali; berž so mu rekli, da je ali hud sovražnik nemščine ali pa je celó ne razume; zdaj je pa to drugač. Prerodili smo se in narodni duh nam v sencih klije. Nemščina se ne zane-marja, al tudi slovenščina dobiva čedalje bolj pravice, ki ji grejo pred Bogom in svetom. Da so se časi tako dobro obrnili v naši gimnazii, gré čast in hvala verlemu domo-ljubu, visokočastitemu gosp. očetu frančiškanu L. H., pro-fesorju gerškega jezika, ki nam je res dika in ponos. Celo leto se prestavlja gerški jezik v slovenski, tako na priliko: Demosten-a, Ksenofon-a in Homer-ja; prevodi grejo že dobro od rok.

Iz sv. Križa pri Kostanjevci na Dol. 8. julija. F. K. — Zdaj se je pri nas potrebna reč dodelala, namreč nova šola, katero smo že dolgo pričakovali, in je, se vé da vsaki fari potrebna, posebno pri nas, kjer je veliko otrok. Res jo je lepo viditi, kjer ravno nasproti cerkve stoji. Le zoper to tožijo farmani, da ni prav razdeljena, kjer najbolj potrebna reč za organista ni narejena, kar pa se zdaj ne dá pomagati več. Dam vam še tudi vediti novo izdelovanje ceste, ktera pelja od sv. Križa na Malence in Ker-škovo; imela bo ta cesta mostove in osem zidanih ka-nalov. En most v naši vasi čez potok s tremi oboki (velbi) bo ta teden dodelan, ki bi bil mogel že pred osmi leti na-rejen biti. Akoravno navadno ni velika vodica, je vendar že nekaj otrok in živine v nji utonilo, ker rada velika pri-haja. Hvala Bogu, da bomo znanprej te nesreče obvarovani. — Naše žitno polje in vinske gorice nam obetajo veliko prideika, Jagode na grojzdih so že ko grah debele; ako ne pride kaka huda ura, si bomo že spet napolnili v jeseni sodiče s moštom, da bo veselje.

Iz Ljubljane. Kako se časi spreminjajo! Sedaj ima v Terstu biti sedež deželnega poglavarstva za Istarsko,

Goriško in Kranjsko; že pred 113 leti pa je cesarica Maria Terezija ukazala, da za Krajnsko, Goriško, Gradiško in Primorsko: Terst, Reko in Bakerski primorski svet ima sedež kraljeve namestnije biti v Ljubljani, — kar smo za terdno mislili, da bo spet. Po prijaznosti nekega gospoda smo imeli te dni dotično staro pismo v rokah, ki ga je pod imenom „Instruction für die neuaufgestellte Re-präsentation in Krain“ 15. aprila 1747 cesarica Marija Terezija z lastno roko podpisala. Tako-le se v izvirnem jeziku glasi začetek tega pisma: „Wir Maria Theresia von Gottes Gnaden römische Kaiserin“ etc. etc.

„Nach welcher Unsere, über das Herzogthum Crain, die heude gefürstete Grafschaften Görz und Gradisca, wie auch unser Littorale Austriacum die Städte Triest, Fiume und unsere Zrin- und Frangepanische Fiscal-Meergüter im Buccarischen Dominio neu resolvirte königliche Cameral-, Commercial- und politische Repräsentation in der Stadt Laibach, bei denen, derselben zu besorgen obliegenden, das Camerale, Commerciale, Publicum, Politicum et Provinciale betreffenden agendis und der Ihro zu solchen Zweck an-vertrauten Activität, sich zu verhalten und zu benehmen haben wird“.

„Und zugleich, nachdem Wir über besagtes Herzog-thum Crain, Görz, Gradisca und das Littorale, Triest, Fiume und die Buccarischen Meer-Güter, eine eigene königliche Repräsentation von einem Präside, Vice-Präside und fünf Räthen, dann zwei Secretären, anzustellen, durch dieselbe das Camerale, Commerciale, Provinciale, Contribunale und alle andere Publica besorgen zu lassen Ihre königliche Repräsentation aber den Sitz in unserer landesfürstlichen Stadt Laibach anzuweisen allergnädigst befunden“ itd.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Manjši odbori deržavnega svetovavstva, ki so posamezno v pretres vzeli deržavne dohodke in stroške za leto 1861, so nek tako pridni bili, da so s svo-jimi deli že zlo pri kraji in da vsi ti odbori se bojo 21. dan t. m. snidili v skupno posvetovanje, v katerem se bojo pomenili o poglobitvini vodilih (principih), kako naj se napravi vprihodnje gospodarstvo našega cesarstva, da bo manj stroškov prizadjalo in dohodki se s stroški po-ravnali. Pravijo, da to skupno posvetovanje izvoljenih manjših odborov utegne dober teden terpeti. Kar bo ta manjša skup-ščina sklenila, se bo v kamnotisih podalo deržavnim sveto-vavcom, da bo vsak za-se prebral in prevdaril, k čemur bo spet treba kakih 8 do 10 dni. In tako veliki zbor celega pomoženega deržavnega svetovavstva svoje naj-imenitniše naloge skor ne bo mogel začeti pred 8. dnevom prihodnjega mesca. Okoli malega Šmarna tedaj bojo tiste važne posvetovanja, ktere vsak Avstrijan radoveden pričakuje. — Časnik „Allg. Zeitg.“ je te dni prinesel popis, v katerem razverstuje vseh 59 deržavnih svetovavcov tako-le: 1) po rodu jih šteje: Madjarov (Ogrov) 11, Slovanov in Rumunov 18, Nemcov 25, Lahov 5; — po stanu jih je: žlahnega stanú 36, nežlahnega 23, — cesarskih uradnikov 13, vojakov 6, grajšakov 21, duhovnih 6 (kato-liški so 4, 2 pa sta gerško-nezedinjene vere), tergovcov in obertnikov 8, advokatov in županov 5; — po mislih in sercu jih šteje: 40 za deržavno edinost, 19 za razdružljivost, — absolutizmu udanih jih šteje 5, staremu konserva-tizmu 24, ustavnemu vladarstvu 30; ki so že kdaj v der-žavnih ali deželnih zborih bili, jih je 24, 35 pa ne. Odkod nek je dobil dopisnik to razverstenje, po katerem der-žavne svetovavce naravnost stavi v razrede kakor učenik svoje učence, pa ne pové.

— Poveljnik cesarske morske armade gospod nadvoj-voda Ferdinand Maks je deržavnemu svetovavstvu posebno pismo poslal, v katerem dokazuje, da od tistih 6 milij. gold.,